

Etablering av bærekraftig verdikjede for ammoniakk

Energibehov, krav og forretningsmodell

Fionn Iversen

Sjefsforsker, NORCE Energi

Direktør, Hyvalue Forskningscenter for Miljøvennlig Energi innen hydrogen og ammoniakk

26.04.2024

An aerial photograph of an offshore wind farm at dusk. The sky is a deep, dark blue, and the sea is a darker shade of blue. Several white wind turbines are visible, their three blades extending outwards. The turbines are arranged in a line, receding into the distance. The overall mood is serene and modern.

NORCE

**Lidenskap for kunnskap
– sammen for bærekraft**

NORCE er et uavhengig
forskningsinstitutt, som leverer
forskning til offentlig og privat sektor,
slik at det kan tas kloke og bærekraftige
valg for fremtiden.

950

mnok

750

ansatte

50

nasjonaliteter

75%

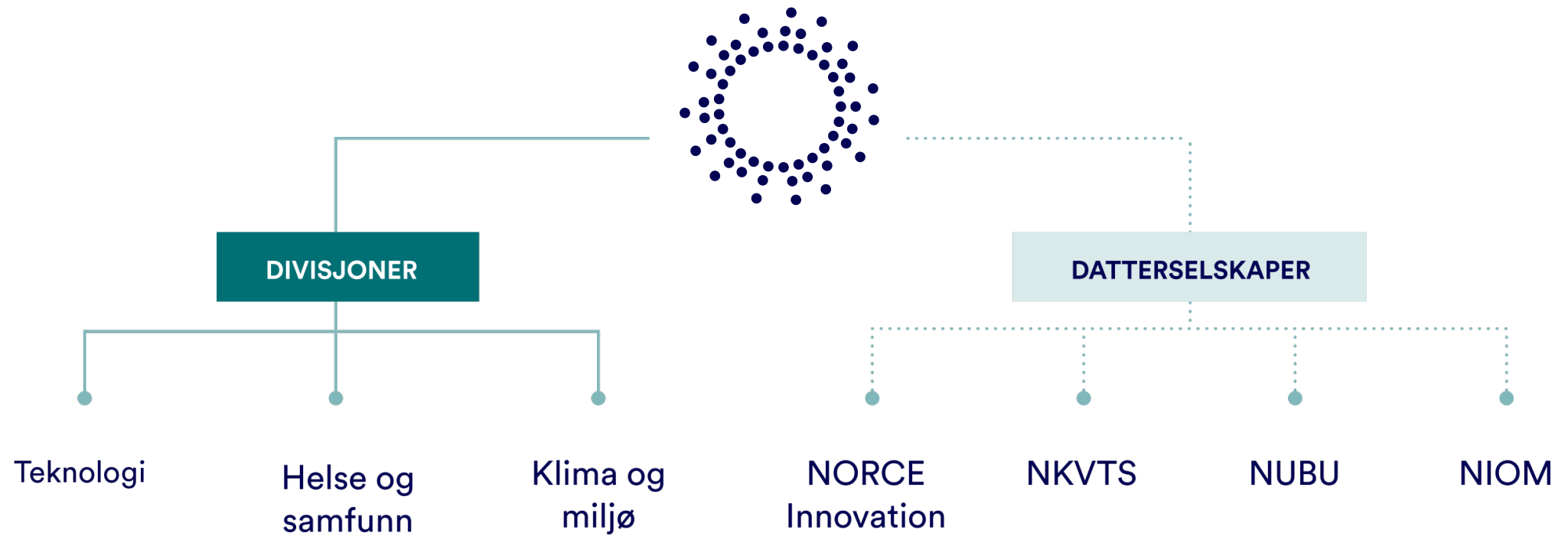
doktorgrad

Lokalt forankret med globalt perspektiv

NORCE er nasjonalt ledende og representert langs hele norskekysten. Med stor lokal tilstedeværelse, åpner vi for tettere samarbeid med unike fag- og kompetansemiljøer, næringsliv og myndigheter.

Slik er vi organisert

1

**Trygge og gode
samfunn**

2

Fremtidens energi

3

**Klima- og
miljørisiko**

4

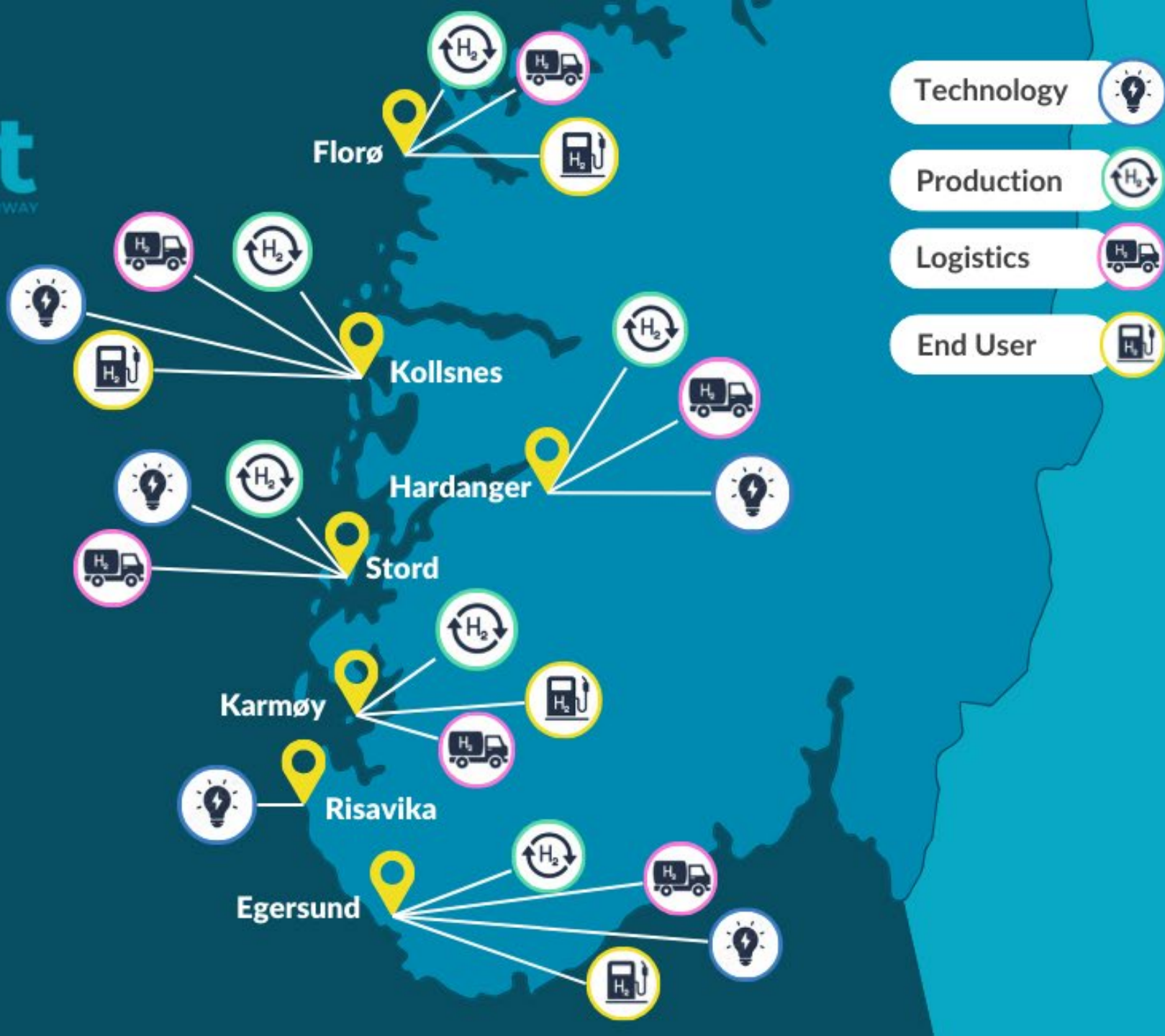
**Bærekraftig hav og
kyst**

HyCoast

HYDROGEN VALLEY IN WESTERN NORWAY

Grønn / ren Ammoniakk

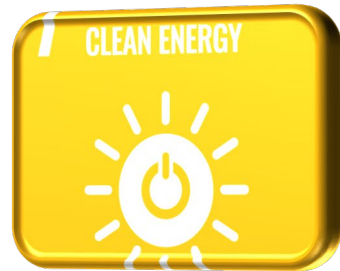
Verdikjede – hvorfor og hvordan?

Hvorfor ren ammoniakk?

- Utslipp av klimagasser, som CO₂, påvirker atmosfærens energibalanse
- Regelverk vil iverksettes som straffer utslipp av klimagasser til havs (EU, International Maritime Organisation)
- Det vil være behov for utslippsfrie alternativer til dagens drivstoff
- Ammoniakk kan produseres og brukes som drivstoff uten å forårsake utslipp av klimagassen CO₂
- Ammoniakk egner seg som drivstoff til havs grunnet dens energitetthet per volum (sammenliknbart med fossile drivstoff)
- Ren ammoniakk vil kunne erstatte forurensende ammoniakk brukt i industrielle prosesser i dag, først og fremst til gjødsel (det vil også kunne komme krav om dette i framtiden)

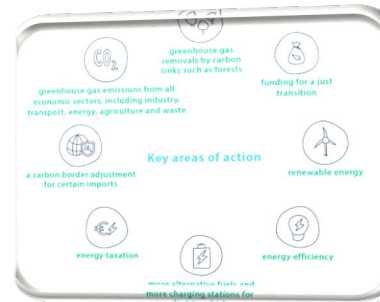
Green shift for maritime transport

UN Sustainability goals

EU Green Deal

EU Fit for 55

UN world heritage fjords

Public ferries

Energitapsbetraktninger

PRODUKSJONSPROSESS

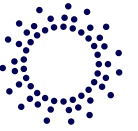
ENERGIEFFEKTIVITET

Elektrolytisk produksjon av hydrogen ^[1] ($2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}_2 + \text{O}_2$)	65-75%
Produksjon av ammoniakk fra hydrogen ^[2] ($3\text{H}_2 + \text{N}_2 \rightarrow 2\text{NH}_3$)	50-55%
Effektivitet omgjøring (cracking) av NH_3 til H_2 ^[3]	<76%
Effektivitet kompresjon av H_2 for bruk i brenselcelle ^[3]	83-88%
Total effektivitet (Round Trip Efficiency-RTE) for ammoniakk til PEMFC brenselcelle ^[3]	11-19%
Total effektivitet (Round Trip Efficiency) for ammoniakk i forbrenningsmotor ^[3]	15-21%

1. The Hydrogen Economy, Micheal Ball and Martin Wietshcel, Cambridge University Press, 2009

2. European Association for Storage of Energy (EASE)

3. Giddey et al., Ammonia a a Renewable energy Transportation Media, ACS Sustainable Chemistry & Engineering, 2017

Energitapsbetraktninger

(Forbedringspotensiale)

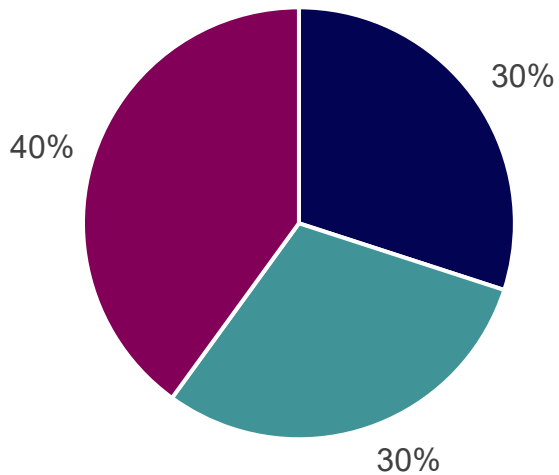
PROSESS	ENERGIEFFEKTIVITET [%]
Elektrolytisk produksjon av hydrogen ^[1] ($2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}_2 + \text{O}_2$)	65-75 (Forbedringspotensiale)
Produksjon av ammoniakk fra hydrogen ^[2] ($3\text{H}_2 + \text{N}_2 \rightarrow 2\text{NH}_3$)	50-55
Effektivitet omgjøring (cracking) av NH_3 til H_2 ^[3]	<76
Effektivitet kompresjon av H_2 for bruk i brenselcelle ^[3]	83-88
Total effektivitet (Round Trip Efficiency-RTE) for ammoniakk til PEMFC brenselcelle ^[3]	11-19
Total effektivitet (Round Trip Efficiency) for ammoniakk i forbrenningsmotor / gassturbin ^[3]	15-21 / 24-31

1. The Hydrogen Economy, Micheal Ball and Martin Wietshcel, Cambridge University Press, 2009
2. European Association for Storage of Energy (EASE)
3. Giddey et al., Ammonia a a Renewable energy Transportation Media, ACS Sustainable Chemistry & Engineering, 2017

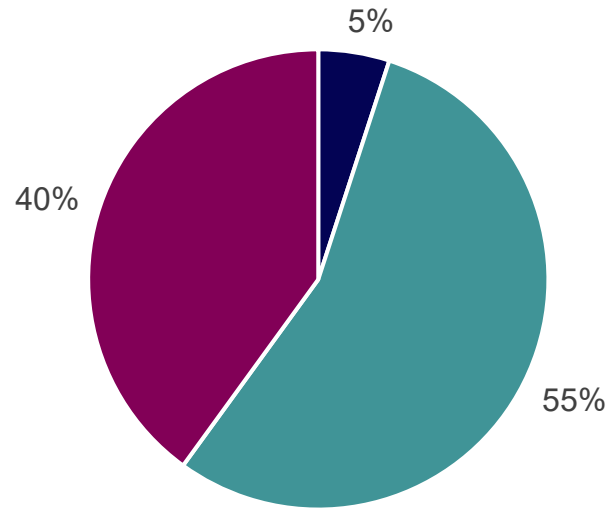

Kvalitativ energieffektivitet for hydrogen og fossilbaserte drivstoff

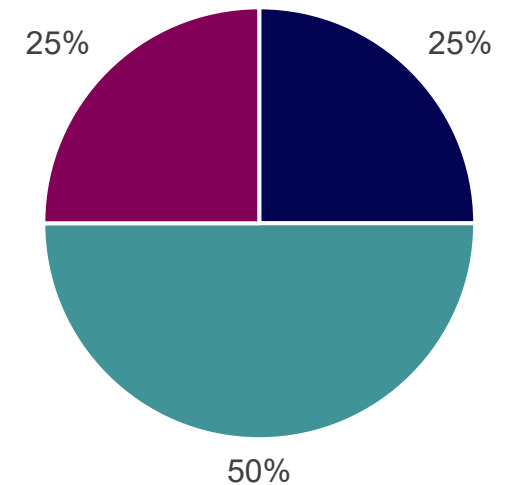
Green hydrogen

Natural gas*

Oil*

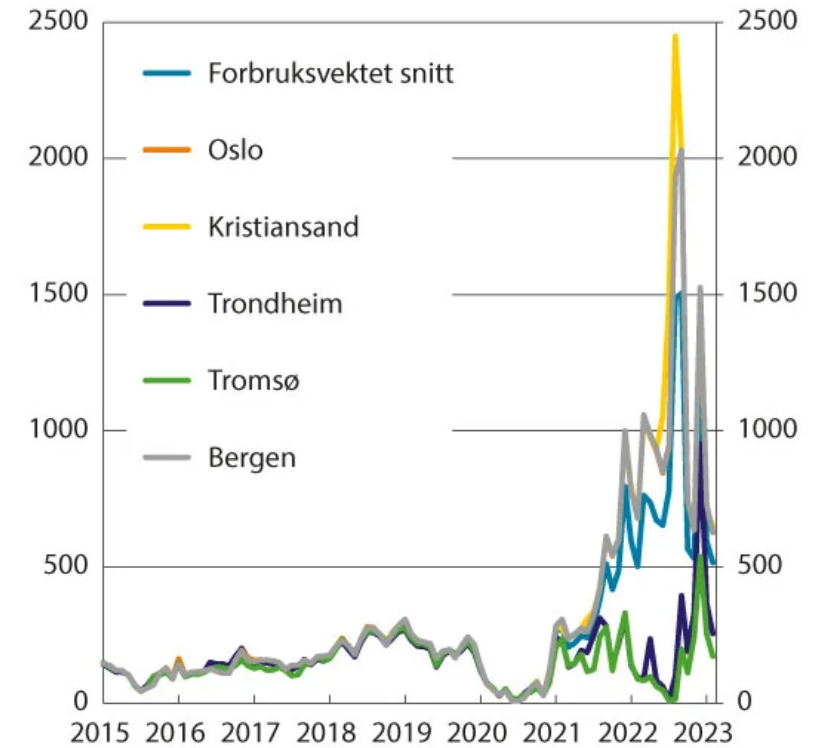
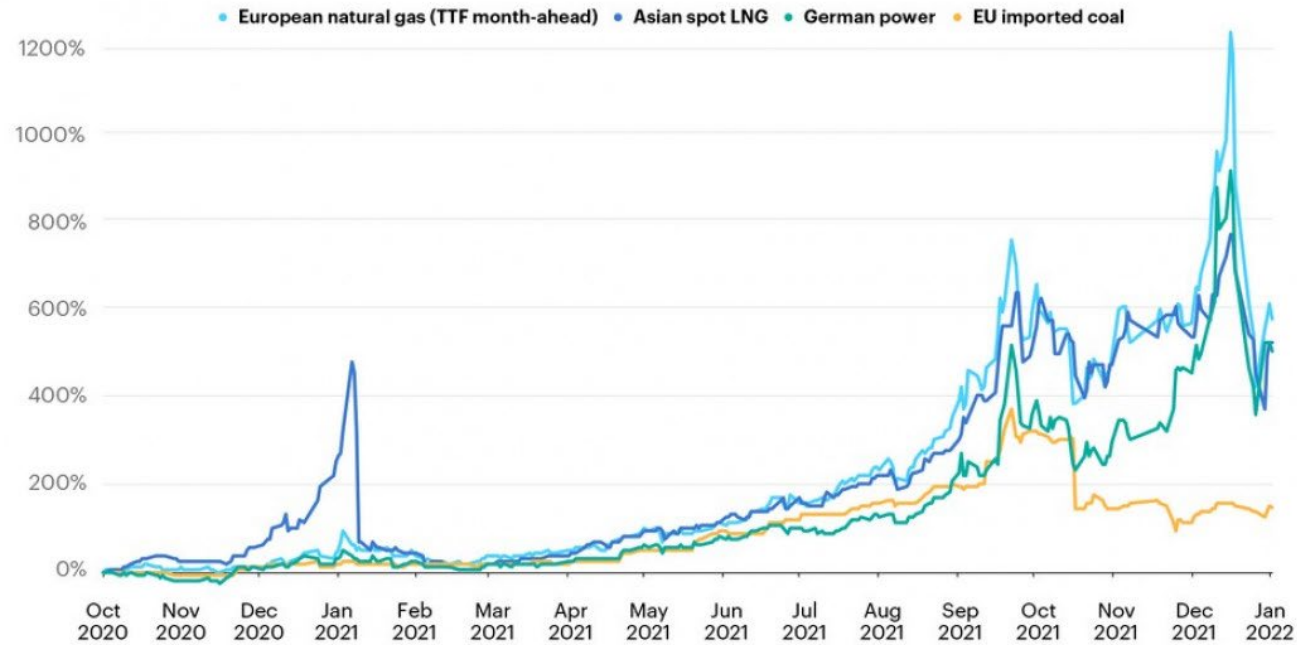
■ EROI   ■ Conversion energy loss (engine / fuel cell)   ■ Electrical energy produced

*Worst case

Energy and electricity prices

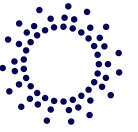
Evolution of energy prices, Oct 2020-Jan 2022
IEA analysis

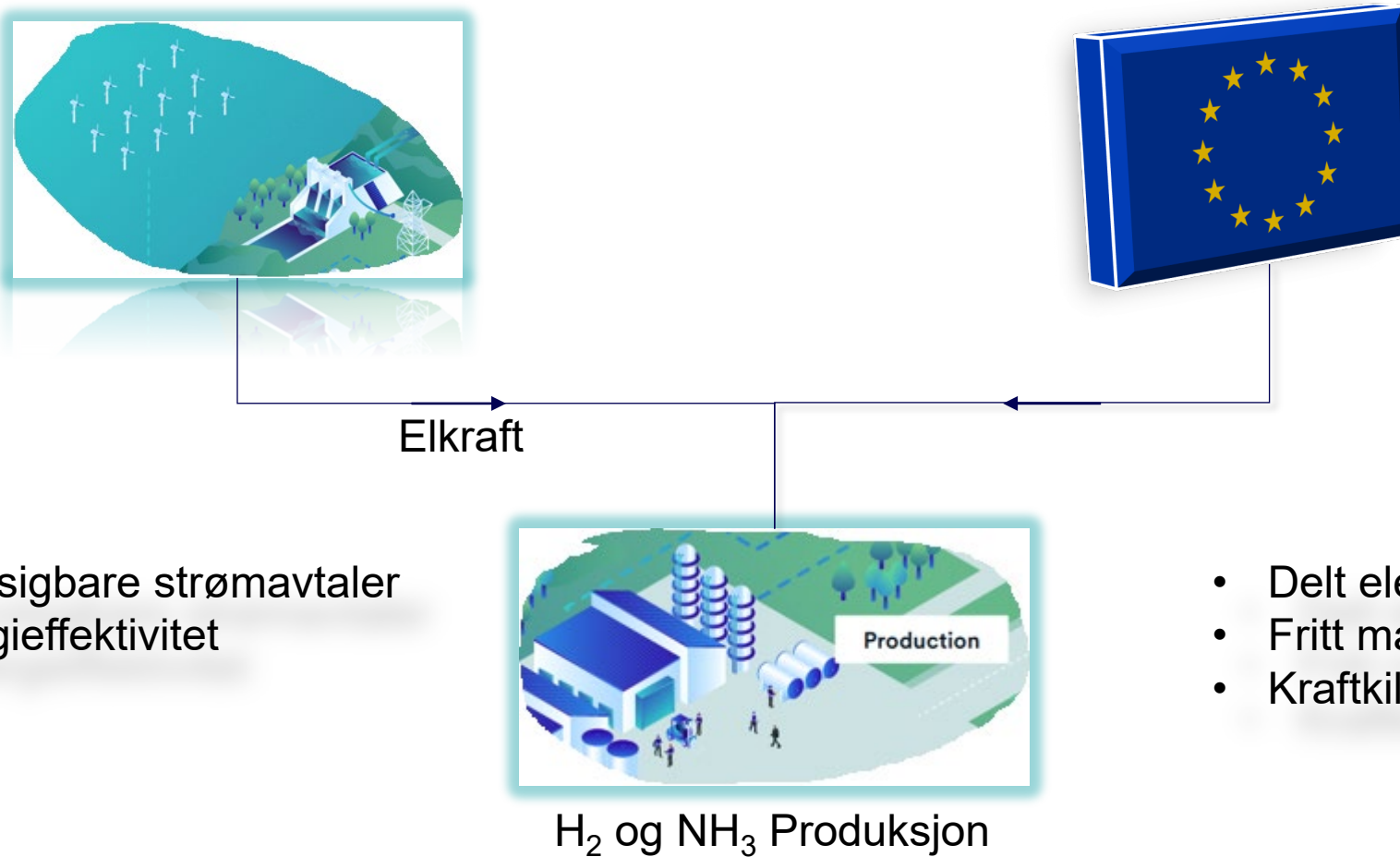
Spotpriser i ulike prisområder i Norge (indeks 2015 = 100)

Note: Spotpris i øre/kWh. Kilder: Nordpool og Norges vassdrags- og energidirektorat

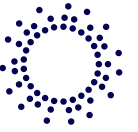

Elkraft til produksjon

- Forutsigbare strømvtaler
- Energieffektivitet

- Delt elektrisk grid med Europa
- Fritt marked
- Kraftkilder med utslipp

Effektivisering av produksjon – eksempler fra FME HyValue

- Task 1.1: Materials for H₂ Purification and Catalysis

Pascal D. C. Dietzel - UiB

2023: Infrastructure focus + hiring of PhD student

- Task 1.2: Green Hydrogen via Photocatalysis

Dhayalan Velauthapillai - HVL

2023: One active MSc student + hiring of PhD student and new MSc student starting

- Task 1.3: Green Ammonia via Direct Electrocatalysis

Vidar R. Jensen - UiB

2023: Three active PhD students + hiring of PhD student (formally in AmPEP)

- Task 1.4: Green Hydrogen from Innovative PEM Electrolysis

Jonathan Ø. Torstensen - HVL

2023: SusEN Catapult funded, active MSc student, electrolyser construction + hiring of PhD student

- Task 1.5: Turquoise Hydrogen from Methane Cracking

Zhixin Yu - UiS

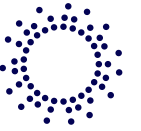
2023: Infrastructure focus, SEID cracking facility implemented at UiS, discussions with Elkem + hiring of PhD student

- Task 1.6: Feasibility Study: Offshore Wind-Based Production of Green Hydrogen and Ammonia
- Velaug Myrseth Oltedal - HVL

2023: Bachelor students (with TØI), active MSc student + new MSc starting

Sikkerhet: Hva er nytt og hva er gammelt?

Gammelt (moden teknologi / prosess)

Produksjon av ammoniakk ved Haber Bosch fra hydrogen

Lagring av ammoniakk

Transport av ammoniakk

Nytt (ny teknologi / prosess)

Storskala produksjon av grønn hydrogen til ammoniakkproduksjon

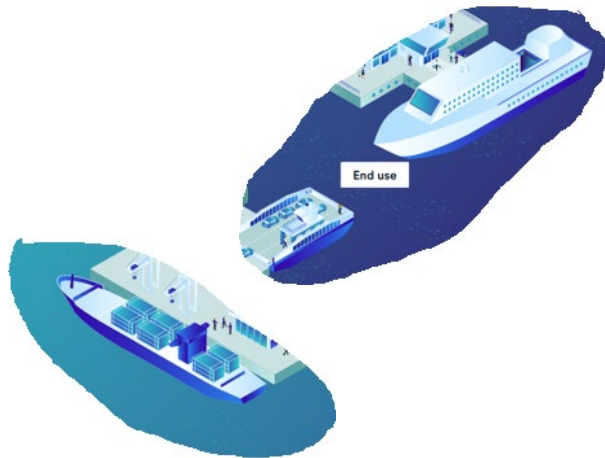
Bruk av ammoniakk som maritimt drivstoff

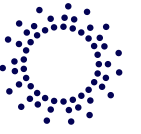
Krav, klassifisering og tilsyn

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
Havtilsynet

International Maritime Organisation (IMO)
Klassifisering (f.eks. DNV)
Sjøfartsdirektoratet

Forretningsmodell og kommersialitet

Utfordringer

- Grønn hydrogen / ammoniakk i dag ikke konkurransedyktig et fritt marked
- Varierende kraftpris gir stor usikkerhet
- Nye prosesser må sikres og kvalifiseres
- Kundegrunnlag

Løsninger og tiltak

Tilskudd fra EU og norske myndigheter (ENOVA) til oppstart

CO₂-skatt trer i kraft på hav og land

Forutsigbare kraftavtaler (også statsstøtte / garanti?)

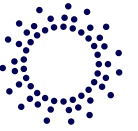
Deling av kommersiell risiko (eierskap)

European Hydrogen Bank (import til EU)

Utbygging av fornybar kraft

Senke energiforbruket i forsyningskjeden

Leverandøravtaler (økende kundegrunnlag nasjonalt / internasjonalt)

Svar på spørsmål

Spørsmål: NO_x og N_2O (lystgass) er kraftige klimagasser. Disse gassene dannes ved forbrenning av ammoniakk. Hvor stort problem er dette for bruk av ammoniakk som drivstoff.

Svar:

Bruk i brenselcelle: Ved bruk av hydrogen eller ammoniakk i brenselceller til produksjon av elektrisitet til drift av skip så genereres ikke NO_x eller N_2O . Dette er moden teknologi til å tas i bruk (leveres av Corvus Energy og Clara Venture Labs).

NO_x fra forbrenning: Ved forbrenning av ammoniakk i forbrenningsmotor / gassturbin vil generere NO_x . Forskning og utvikling har pågått i lengre tid for å minimere dannelsen av NO_x . Det finnes løsninger for dette hvor man kan redusere NO_x med nær 99% ved prosessering av eksosen^[4].

N_2O (lystgass) fra forbrenning: Forskning indikerer at N_2O dannes ved ufullstendig forbrenning av ammoniakk i forbrenningsmotor^[5]. For å minimere ufullstendig forbrenning så må motordesign og regulering av prosessen være korrekt.

Optimalt design og regulering av forbrenningsprosessen for å oppnå fullstendig forbrenning er et av fokusene for utvikling av skipsmotor for bruk av ammoniakk i dag. Ved fullstendig forbrenning vil både N_2O og NO_x -dannelse være lav^[5]. Wartsila jobber med utvikling av skipsmotor til ammoniakk med dette som fokus hos Sustainable Energy Catapult på Stord.

4. <https://ammoniaenergy.org/articles/ammonia-turbine-power-generation-with-reduced-nox/>

5. <https://doi.org/10.1021/acs.energyfuels.3c02549>

Takk for oss. Danke
Merci. Gracias. Obrigado.

norceresearch.no

[@NORCEresearch](https://twitter.com/NORCEresearch)

NORCE